

F 2/02

Ni är vald revisor i ett aktiebolag, fortsättningsvis kallat B-bolaget, som ägs av en viss ägare, här kallad A. Vidare är Ni vald revisor i ett dotterbolag till B-bolaget, här kallat C-bolaget. Ni har hos Revisorsnämnden (RN) ansökt om förhandsbesked huruvida Er opartiskhet eller självständighet som revisor skulle påverkas om Ni åtog Er ett uppdrag som styrelseledamot i ett utländskt bolag som ägs av B-bolaget. Det utländska bolagets omsättning år 2001 uppgick, omräknat till svensk valuta, till 70 mnkr. Verksamheten bedrivs huvudsakligen i utlandet även om viss marknadsföring av bolagets produkter sker i Sverige genom ett svenskt dotterbolag. Verksamheten i sistnämnda bolag kommer dock att upphöra i dess nuvarande form, varefter även marknadsföring gentemot svenska kunder kommer att ske från utlandet. Inom kort kommer A att förvärva det utländska bolaget från B-bolaget. Av handlingarna i ärendet framgår att B-bolaget, C-bolaget samt det utländska bolaget bedriver likartade verksamheter. – För det fall att RN skulle finna att Ni inte under angivna förhållanden kan åta Er styrelseuppdraget i fråga har Ni även begärt besked om på vad sätt situationen skulle påverkas om någon annan revisor inom den revisionsbyrå vid vilken Ni är verksam övertar uppdraget som vald revisor i B-bolaget.

RN meddelar följande besked.

Enligt 21 § första stycket revisorslagen (2001:883) skall en revisor för varje uppdrag i sin revisionsverksamhet pröva om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för hans eller hennes opartiskhet eller självständighet och, vid sådant fall, avböja eller avsäga sig uppdraget. Revisorn behöver dock enligt bestämmelsens andra stycke inte avböja eller avsäga sig uppdraget om det i det enskilda fallet föreligger sådana särskilda omständigheter eller har vidtagits sådana åtgärder som medför att det inte finns anledning att ifrågasätta hans eller hennes opartiskhet eller självständighet. Av 22 § samma lag framgår att RN på ansökan av en revisor skall meddela förhandsbesked om huruvida en viss särskild omständighet är sådan som avses i 21 § första stycket och, om så är fallet, huruvida omständigheter i det enskilda fallet eller vidtagna åtgärder medför att revisorn ändå inte behöver avböja eller avsäga sig uppdraget.

RN vill inledningsvis fastslå att en revisors uppdrag som styrelseledamot i ett dotterbolag till en revisionsklient skulle strida mot jävsbestämmelsen i 10 kap. 16 § första stycket 2 aktiebolagslagen (1975:1385). Den som i enlighet härmed är jävig som revisor i ett moderbolag får enligt bestämmelsens andra stycke inte vara revisor i dess dotterbolag. Ni kan således inte, så länge det utländska bolaget ägs av B-bolaget, vara vald revisor i B-bolaget eller C-bolaget om Ni åtar Er uppdrag som styrelseledamot i det utländska bolaget.

Ni har uppgett att B-bolaget inom kort kommer att överlåta det utländska bolaget till A. Det utländska bolaget kommer därmed inte längre att vara ett dotterbolag till B-bolaget utan ett systerbolag. RN bedömer att det förhållandet, att en revisor är dels vald revisor i ett bolag, dels styrelseledamot i ett bolag med samma ägare som det förstnämnda bolaget, är olämpligt ur oberoendesynpunkt. Vidare skall beaktas att det utländska bolaget bedriver verksamhet av väsentlig omfattning, att viss marknadsföring av bolagets produkter sker i Sverige samt att den verksamhet det utländska bolaget bedriver är likartad den verksamhet som bedrivs i B-bolaget och i C-bolaget, i vilka bolag Ni är vald revisor. Vid en samlad bedömning av nämnda omständigheter finner RN att ett uppdrag som styrelseledamot i det utländska bolaget även efter den planerade överlåtelsen skulle utgöra en sådan omständighet som kan rubba förtroendet för Er opartiskhet

och självständighet som revisor, avseende revisionsuppdrag i såväl B-bolaget som C-bolaget. Det har inte framkommit att det skulle föreligga några omständigheter i det enskilda fallet eller att det skulle ha vidtagits några sådana åtgärder som medför att Ni ändå inte skulle behöva avsäga Er uppdragen som vald revisor i B-bolaget och C-bolaget.

Ni har även frågat på vad sätt situationen skulle påverkas om någon annan revisor inom den revisionsbyrå vid vilken Ni är verksam övertar uppdraget som vald revisor i B-bolaget. Förhandsbesked enligt 22 § revisorslagen om en revisors opartiskhet eller självständighet kan emellertid lämnas endast på ansökan av ifrågavarande revisor. RN kan således inte, på ansökan av Er, lämna något formellt förhandsbesked i denna del utan endast göra ett allmänt uttalande. Härvid finner RN att bedömningen skulle bli densamma som ovan även om någon annan revisor inom den revisionsbyrå vid vilken Ni är verksam skulle överta revisionsuppdraget i B-bolaget eller C-bolaget.

Ärendet har avgjorts av RN in pleno. I beslutet har deltagit kammarrättspresidenten Lennart Grufberg, ordförande, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, skattechefen Vilhelm Andersson, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, enhetschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau, professorn Claes Norberg samt skattejuristen Kerstin Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Christer Lefrell, chefsjuristen Per Eskilsson samt byrådirektören Björn Fredljung som föredragit ärendet.